

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

MAI THỊ HUYỀN

**NGHIÊN CỨU VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ TRONG
PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG HỘ TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SỸ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Thái Nguyên - 2016

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

MAI THỊ HUYỀN

**NGHIÊN CỨU VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ TRONG
PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG HỘ TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Phát triển nông thôn

Mã số ngành: 60.62.01.16

**LUẬN VĂN THẠC SỸ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Lê Sỹ Trung

Thái Nguyên - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa sử dụng để bảo vệ luận văn của một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc

Thái Nguyên, Ngày 10 tháng 11 năm 2016

Tác giả

Mai Thị Huyền

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện Đề tài, chúng tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ rất nhiệt tình và có hiệu quả của phòng Đào Tạo - Trường đại học Nông lâm Thái nguyên và Huyện ủy, Ủy ban nhân dân huyện, Đảng ủy và Ủy ban nhân dân các xã và đông đảo bà con nhân dân của huyện Định Hóa.

Tôi xin chân thành cảm ơn toàn thể các thầy cô giáo trong khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn - Phòng đào tạo, Trường Đại học Nông lâm Thái nguyên, đặc biệt là thầy PGS.TS. Lê Sỹ Trung, người đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ chúng tôi trong việc hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn Huyện ủy, Ủy ban nhân dân huyện, các ban của Huyện ủy, các phòng chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân huyện Định Hóa; xin cảm ơn các Đảng ủy, Ủy ban nhân dân các xã và bà con nhân dân đã giúp đỡ, cộng tác cùng chúng tôi để Đề tài được thực hiện kịp tiến độ theo kế hoạch.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 11 năm 2016

Tác giả

Mai Thị Huyền

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
2.1. Mục tiêu chung của đề tài	2
2.2. Mục tiêu cụ thể của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu.....	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
4.1. Ý nghĩa khoa học của đề tài	3
4.2. Ý nghĩa thực tiễn của đề tài.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU.....	4
1.1. Cơ sở khoa học.....	4
1.1.1. Giới tính và Giới.....	4
1.1.1.1. Khái niệm Giới tính và Giới.....	4
1.1.1.2. Đặc điểm, nguồn gốc và sự khác biệt về giới:	5
1.1.1.3. Nhu cầu, lợi ích giới và bình đẳng giới.....	6
1.1.1.4. Vai trò của giới.....	6
1.1.1.5. Quan điểm về giới	7
1.1.1.6. Phân tích giới trong lĩnh vực nông nghiệp.....	7
1.1.2. Phát triển kinh tế hộ	7
1.1.2.1. Khái niệm về phát triển và phát triển kinh tế.....	7
1.1.2.2. Khái niệm, đặc điểm hộ gia đình, kinh tế hộ nông dân	7

1.1.2.3. Vị trí, vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ.....	8
1.1.3. Vai trò của phụ nữ trong gia đình và xã hội	8
1.1.3.1. Vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ	9
1.1.3.2. Những yếu tố ảnh hưởng đến vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ.....	10
1.2. Cơ sở thực tiễn	12
1.2.1. Khái quát về thực trạng vai trò của phụ nữ ở một số nước trên thế giới	12
1.2.2. Thực trạng phụ nữ nông thôn Việt Nam và vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông thôn	13
1.3. Một số vấn đề đặt ra với phụ nữ nông thôn.....	17
1.3.1. Về vấn đề sức khoẻ.....	17
1.3.2. Về chuyên môn kỹ thuật.....	19
1.3.3. Sự bất bình đẳng giới trong tiếp cận nguồn lực và ra quyết định	20
1.4. Đánh giá chung về tổng quan nghiên cứu.....	27
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	28
2.1. Nội dung nghiên cứu.....	28
2.1.1. Thực trạng vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế, xã hội huyện Định Hóa.....	28
2.1.1.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội huyện Định Hóa ảnh hưởng tới vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ	28
2.1.1.2. Vai trò phụ nữ trong phát triển kinh tế hộ tại huyện Định Hóa	28
2.1.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến khả năng đóng góp của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ huyện Định Hóa.....	28
2.1.3. Những giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ huyện Định Hóa.....	28
2.2. Tiếp cận và phương pháp nghiên cứu	28
2.2.1. Tiếp cận nghiên cứu	28
2.2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	29
2.2.2.1. Chọn vùng nghiên cứu	29
2.2.2.2. Chọn mẫu nghiên cứu	29

2.2.3. Phương pháp thu thập số liệu	30
2.2.3.1. Thu thập số liệu thứ cấp	30
2.2.3.2. Thu thập số liệu sơ cấp	30
2.3. Phương pháp tổng hợp, phân tích, đánh giá và xử lý số liệu	31
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	33
3.1. Thực trạng vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ tại huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên	33
3.1.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội ảnh hưởng đến phát triển kinh tế nông hộ tại huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên	33
3.1.1.1. Điều kiện tự nhiên	33
3.1.1.2. Tình hình phát triển kinh tế xã hội của Huyện giai đoạn 2013-2015	37
3.1.2. Vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế xã hội huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên	39
3.1.3. Vai trò phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ tại huyện Định Hóa	42
3.1.3.1. Vai trò của phụ nữ trong quản lý và điều hành sản xuất	42
3.1.3.2. Vai trò của phụ nữ trong hoạt động sản xuất tạo thu nhập	43
3.1.3.3. Vai trò phụ nữ trong gia đình	49
3.1.3.4. Vai trò trong tham gia công tác xã hội	51
3.1.3.5. Vai trò của phụ nữ trong tiếp cận khoa học kỹ thuật	53
3.1.3.6. Vai trò trong kiểm soát các nguồn lực của hộ	55
3.1.3.7. Vai trò trong việc nâng cao trình độ	57
3.1.3.8. Vai trò trong công tác chăm sóc sức khỏe gia đình	57
3.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến khả năng đóng góp của phụ nữ trong phát triển kinh tế	59
3.3. Những giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao vai trò của phụ nữ trong phát triển kinh tế nông hộ huyện Định Hóa	63
3.3.1. Nhóm giải pháp về nhận thức	63
3.3.2. Nhóm giải pháp về chính sách đối với phụ nữ nông thôn	65
3.3.3. Nhóm giải pháp về kinh tế	67

3.3.4. Nhóm giải pháp nâng cao năng lực và chất lượng hoạt động của Hội đăng giới và hỗ trợ phụ nữ nông thôn trong phát triển kinh tế hộ gia đình	69
3.3.5. Nhóm giải pháp về giáo dục - đào tạo nhằm nâng cao năng lực cho phụ nữ trong phát triển kinh tế	70
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	72
1. Kết luận	72
2. Kiến nghị	72
TÀI LIỆU THAM KHẢO	73
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Diễn giải
BCH	: Ban chấp hành
CD, ĐH	: Cao đẳng, Đại học
CNVC	: Công nhân viên chức
ND	: Nông dân
TN	: Thanh niên
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Kết quả lựa chọn nhóm hộ điều tra.....	30
Bảng 3.1. Tình hình sử dụng đất đai của huyện Định Hoá giai đoạn 2013-2014.....	36
Bảng 3.2. Nhân khẩu và lao động của huyện Định Hóa năm 2015	37
Bảng 3.3. Tình hình sử dụng đất đai của huyện Định Hoá giai đoạn 2013-2015.....	38
Bảng 3.4. Trình độ của cán bộ hội đoàn thể nhiệm kì 2011 - 2015	39
Bảng 3.5. Phụ nữ tham gia cấp ủy Đảng, chính quyền nhiệm kỳ 2011-2015.....	40
Bảng 3.6. Phân loại hộ khu vực nông thôn huyện Định Hóa.....	41
Bảng 3.7. Tỷ lệ nữ làm chủ hộ và tham gia quản lý hộ phân theo nhóm hộ	42
Bảng 3.8. Phân công lao động sản xuất trồng trọt trong các hộ nghiên cứu (n=90).44	44
Bảng 3.9. Phân công lao động trong hoạt động lâm nghiệp (n=37)	47
Bảng 3.10. Phân công lao động trong hoạt động buôn bán (n=20)	48
Bảng 3.11. Phân công lao động trong hoạt động tái sản xuất của gia đình phân theo nhóm hộ	50
Bảng 3.12. Phụ nữ tham gia lãnh đạo cấp ủy Đảng, chính quyền, đoàn thể tại các xã vùng nghiên cứu	51
Bảng 3.13. Phụ nữ tham gia hoạt động cộng đồng tại điểm nghiên cứu	52
Bảng 3.14. Nguồn tiếp cận thông tin của phụ nữ tại vùng nghiên cứu.....	53
Bảng 3.15. Tình hình quản lý tài chính tại vùng nghiên cứu.....	55
Bảng 3.16. Đứng tên trong giấy chứng nhận quyền sử dụng đất.....	56
Bảng 3.17. Trình độ văn hóa của nam và nữ ở vùng nghiên cứu	57
Bảng 3.18. Công tác chăm sóc sức khỏe gia đình.....	58